

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " 4.50
za četrt leta " 1.50 " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 6 nov. in v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Ogledi in oznani se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inseratne probleme upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč. •

Vabilo na naročbo.

Ob začetku zadnjega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni in morda se nam bliža doba, ko bo narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.60

Uredništvo in upravništvo.

V zadnjem trenutku.

Nekdo naših prijateljev imel je nedavno priliko, pogovarjati se z neko, visoko gori na lestvici uradniške hierarhije stoječo osebo. Pogovor sukal se je o sedanjem političnem življenju isterskim v občini in o homatijah v občini pomjanski ter predstojeci dopolnilni volitvi posebe. Da je bilo menenje visokega gospoda na jedni, a ono skromnega našega prijatelja na drugi strani — tega menda ni treba povdarjati. Tekom pogovora doteknila sta se tudi zadnjih pomjanskih volitev in ob tej priliki izjavil se je visoki gospod: „Jaz ne umejem, kako je došlo po Istri prišlo do tolike napetosti med meščani in seljaki. Ne dolgo temu so eden z drugim še dobro shajali (leidlich vertragen), a

sedaj se dogajajo tako čudne in žalostne homatije!“

Ne umeje, kako je to prišlo? Čuden vzklik to, tem čudnejši, ako pride iz ust visoko izobraženega moža. In vendar je značilen ta vzklik, kajti gospod, ki ga je zagrešil, je tip večine tistih gospodov, koji nam režeje političski in narodni kruh — gospodov, ki so vzlic svoji učenosti in mnogobrojnim svojim skušnjam, vendar še toli najivni, da ne pojmijo duha, ki preveja vek naš. So-li ta gospoda — uprašali bi po vsej pravici — obdani z visoko kvišku strlečim kitajskim sidom, da ne vidijo in ne slišijo, kaj se je v poluproteklem času godilo in se še godi širom po vsem svetu? Se jim morda niti ne sanja o ideji, ki je tekom tega stoletja razburjala vso Evropo, ki je zrušila stari in provzročila povsem novi red? So-li gospoda prespali dobo zadnjih treh desetletij? Kako da je to prišlo? Dobri Bože, čisto naravno! Hočejo-li gospoda še vedno sanikati elementarno silo narodne ideje? Ne vedo-li, da ideja ta ne pozna geografskih mej, obstoječih mej pojedinimi provincijami države naše? Da bi bili toli najivni, ali celo ignoranti, si vendar ne moremo misliti.

„Pred leti so ljudje dobro shajali drug z drugim, a sedaj taka napetost! Kako je to prišlo?“ Moža skoro pomilujemo, ki more tako povpraševati — pomilujemo tembolj, ako vemo da je izobražen mož in je po svojem poklicu navezan vestno motriti vsak pojav v javnem življenju našem. Ali kaj, ko bi se mož namenoma najivnejšega kazal, nego v resnici je? Ni-li morda hotel nekako prikrito in indirektno namigniti na tiste toli razupite in marsikateremu odličnjaku toli nesimpatične „agitatorje“. Ako je kaj tacega nameroval, napisal si je s tem v lapidarnem stilu spridevalo o še gorostasnejši najivnosti, nego je izražena v opetovanem njega vprašanju: kako je to prišlo?

Čemu bi tajili: stranka naša ima doli

po Istri res svoje agitatorje — ki se pa mimo nasprotnih odlikujejo s tem, da se poslužujejo le postavnih, moralnih in dostojnih sredstev — kateri so iskreno udani sveti stvari, koji služijo. Ali katera stranka nima agitatorjev? In kateri veliki epohalni ideji niso služili agitatorji? Ali zapomnite si to: ne agitatorji so vzbudili to novo gibanje — ali kakor rekate vi: te „nemire“ — ampak ideja je porodila agitatorje. Vi menite, da je le agitatorje smatrati kot „vzrok“ in da so „nemiri“ tega vzroka učinki. To pa ni res: ideja je pravi vzrok, a agitatorji so le temu vzroku čisto naravna posledica.

„Pred par leti bilo je vendar še tako mirno!“ — nam vsklikate. Temu nočemo oporekati, toda povedati vam moramo na vsa usta, da kdor je menil, da ostane še nadalje tako, je velik ignorant, ki ne sodi v naše stoletje, ker ne razume duha tega veka. Rekli smo vam že, da duh narodne ideje — kakor vsake druge epohalne, svet preobrazuje ideje — ne pozna geografskih mej, koje ločujejo jedno provinco od druge. Ste-li res menili, da duh narodne ideje, vzbudivši se mej narodom slovenskim, res običi kje tam na Kranjskem ali pa mej kršnega Krasa sivim skalovjem? Duh ta se je res nekoliko zakasnol na svoji poti doli v našo Istro; a vzlic temu ni bilo dvomb, da prej ali slej nastopi triumfalni svoj spreved po deželi tej. Velevažen ta trenotek prišel je prej, nego smo se mi sami nadejali: duh narodne zavesti prekoračil je orijaškimi koraki meje dežele isterske ter se širi elementarno silo mej nje slovanskim prebivalstvom. Tu imate dovolj jasen odgovor na vaše dokaj čudno vprašanje: kako je to prišlo? Odgovor ta je jasen, ter izražuje istino, koje premeniti ne morejo vsa zvižanja in zavijanja. Čemu se torej tako zvedavo ogledujete po dozdevnih vzrokih, ko imate vendar pravi vzrok pred sabo, na dlani? Probujena narodna zavest

je istina katera vas — branite se kolikor hočete — prej ali slej prisili, da je poštevate; a vse drugo, kar ne vam toli čudno zdi, je le naravna posledica istini tej. To bi bili torej bolj idejalni, etični motivi sedanjemu gibanju in vrvenju po Istri. Ali stvar ima tudi drugo, dokaj prozajsko in in praktično stran.“

Kdor se ni po lastni skušnji prepričal, ta izvestno nima niti pojma, kako je po Istri gospodovala nasprotna nam italijanska stranka. A kogar-koli je usoda zanesla v siromašno to deželo, prijel se je izvestno za glavo vsklikajoč: za Boga, kako je to mogoče?! Razun cest, vodečih do mnogoštevilnih mestic — o, za te so gospoda že skrbeli! — ne najdeš poštene ceste ali poti, kaj poti? niti poštenega kolovoza ne; cerkve po večjem niso mnogo snažnejše — Bog nam odpusti to primero! — nego na Kranjskem skednji; sol nedostaje povsodi, kajti osnovljati praktično urejene šole, kjer bi se otroci res kaj naučili, italijanski stranki ni bila nikdar „moja maksima“, ker jim je nevedno prebivalstvo veliko bolj ugajalo; glede racionalnega obdelovanja polja je ubogistski seljak dobro stoletje nazaj za njegovimi vratniki drugih dežel, kajti v tem pogledu se za isterskega kmeta slovanske narodnosti ni nikdar prav čisto nič storilo; iz kratka: deželna in uprava občin bila je — in je deloma še — tako zanemarjena, kakor nikjer drugod v Avstriji. In vzlic temu neveselomu stanju plačujejo ubogi ljudje po 60, 80 in celo po nekod do 100% občinskih in deželnih doklad.

Gospoda, tu imate drugi odgovor na vaše vprašanje: kako je to prišlo? Gali razumete? Ugovarjate nam: „Pred par leti še bilo je ljudstvo mirno in zadovoljno“. Zadoljno? Ne, zadovoljno ni bilo, ampak — da prav po domače povemo — neumno. Vedelo je sicer, da ga silno tiščita, ne eden, ampak dva čevlja, pri tem pa si ni vedelo pomoči. Bolezen je čutilo v svojih

PODLISTEK.

Zdravnika skrivnost.

Prosto prevel po Klerothu Rudolf Dolencec.

Snidenje.

(Dalje.)

Ko je Just toli dorasel, da je sprevidel obupni svoj položaj, bil je dan za dnevom boj z mislijo na samomor. Taki čini ponavljali so se takrat pogosto. Kako se je moral boriti še le mladi mož, ko je spoznal bolezen svojo za neozdravljivo, in ko je uvidel, da se ga je zbrisalo iz družbe človeške.

Just bil je krepkega duha in le zupanje v Boga zadržavalo ga je, da se ni usmrtil, da se ni ločil iz solzne te doline, da se ni poslovil od tužne te zemlje. Do trenutka, ko je stopil v miljenke svoje stanovanje, bila ga je sama pobožnost, ura pa, v kateri je zdravnika zopet videl, združila se je vera še z ljubeznijo. V dobi treh let seznanil se je Just pl. Rosesserviere z baronom Lestange-jem, prišel v hišo njegovo, spoznal Leono in jo ljubil. Kaj ne stori vsega mladi mož za ljubljeno mu bitje? Sveta strast obdajala ga je pri seznanju z devico. Vdabili sta se ti dve

bitji, tako lepi, mladi i čisti ter se v pravem pomenu besede, povsem razumeli.

Kar sta čutili ti dve ljubeči se sroci, ostalo ni tudi osetu skrito. Ni se pa protivil temu, marveč blagoslovil je ljubečo se dvojico, kateremu blagoslovu sledil naj bi še mašnikov i njuno združenje naj bi se tudi pred altarjem kmalu praznovalo.

V osemnajstih mesecih, kar je Just Leono poznal in jo ljubil, napadla ga je božjast le redko, in še takrat jako lahko, kakor da bi tudi narava hotela ga varati. Trdno pa je upal, da popolnoma ozdravi. V strašnih slučajih, ko je bolezen zanj prešla, zdelo se mu je, da ni več tako osamljen, osiročen, pozabljen, sam svoji bolesti izročen — — — ne! vedel je, da bje zanj srce v največji britkosti, da pričakujejo oči, ki so tako čiste kakor obok nebesni, prihoda njegovega, da se zasvetijo kakor zvezdice božje pri njegovem vstopu. Upanje v srečo storilo je umetnika tako pozabljivega, da ni povedal, kako neplemenito ravna, da: ni njej, katero bo necega dne pozdravil soprogo svojo, in katero bo vendar žalostno skrivnost njegovo prej ali slej zvedela; skrivnost, katera more še tako ljubečo srce uplašiti, odkril. In vendar: kako naj bi on to izustil, ko je na svetu edina še ljubezen, katera vzdržuje

to življenje. In vendar bi bilo prepotrebno, da bi Just pl. Rosesserviere prečrtal prolepe načrte svoje; v orodje, katero naj to pospeši, je previdnost ustvarila zdravnika Monvoisina.

Po obedu se gre zdravnik neopažen sprehajati.

„To ženitovanje je nemogoče“, govoril je samemu sebi sprehajajući se po drevoredu.

„Lestange mi je najdražji prijatelj, naprosil me je, naj izrazim mnenje svoje o njegovem bodočem zetu; sveta dolžnost mi je torej, da mu ne zamolčim posledice te zveze!“

Brez vsacega sveta je letal pod drevesi, ko stoji naenkrat Just pred njim.

„Dobro, da Vas tu najdem!“ reče mladi mož, zgrabi roko zdavnikovo in ga odpelje v mali letni paviljon, v katerem se je nahajal cvetličnjak, glasovir in nekaj začetege pletenja; tja je namreč zahajala v lepem poletnem času gospica Leona.

Tu sedita molče, zročā drug v drugega. Zdravnik pretrga molčanje in pravi gosp. pl. Rosesserviere-ju: „Kakor ste si mislili gospod, tako je prišlo, sešla sta se zopet!“

„K mojej nesreči!“ zagodrnja mladi mož.

„A k sreči vse družine, gospod“ odgovori resno zdravnik.

„Kaj hočete reči?“ uprašā Just drhtajočim glasom.

„Kar ste gotovo že sami uganili: da se to ženitovanje ne more svršiti.“

— „Gorje meni!“ vzdihne Just, položi roki na srce i vstane; obraz mu je blede i prepaden.

Zdravnik poprime besedo i reče milim glasom: „Vi jo ljubite, kaj ne?“

Olajševalne solze pridrle so iz oči mladega moža.

„Ah gospod! ne vprašajte me, jo-li ljubim; ljubim jo neizrečeno. Zgubljen i brez tolažbe taval sem po tem pustem svetu, zvezan s to strašno boleznijo, prošil sem Boga, naj se me vsmili i naj me k sebi pokliče: zvečer, ko sem zaspal, upal sem, da zaspim za večno. Konečno prikaže se pred mojimi solznimi očmi angelj. Nočem rabiti smešnih fraz — — — pa prisežem Vam, gospica Lestange-jeva bila mi je tolažilna sveta devica, angelj, kateri me je varoval, zvezda, katera mi je svetila i razsvitljevala do sedaj temno moje življenje; srce moje občutilo je novo, nikdar poznano srčnost, prepričan sem bil konečno, da jo ljubim, ljubim tako, kakor se le bitje ljubiti more.“

kosteh, ali vzroka bolezni ni moglo pogoditi. A sedaj jelo je dozorevati: po vzbudivši se narodni in politički zavesti prižgala se je velika luč in tako je moglo ljudstvo pričeti motriti tužni svoj gospodarski položaj. Razumete-li sedaj vzroke gibanju, naperjenem proti stranki, ki je dosedaj neomejeno gospodovala po Istri?

Apelujemo torej v tem zadnjem trenutku, ko se je že pričel volilni boj, na kompetentne kroge, da nehajo stikati po nedolžnih „agitatorjih“, da se uklonejo pred dogodki, razvijajočimi se naravno in železno doslednostjo, ter nehajo se toli ešfirati za stranko, koja po svoji lastni krivdi danes ali jutri neizgibno za večne čase odigra svojo ulogo. Čemu lečiti bolnika, o katerem vemo vsi, da je neozdravljivo bolan!

V tem zadnjem trenutku obračamo se pa tudi še enkrat do volilcev naših, da neustrašeno gredo v volilni boj za idejo, koja jedina jih more privedi iz tmine na svetlo; koja jih mora privedi do prosvete, narodnih pravic in političke svobode. Moralno življenje, odgovarjajoče naukom naše svete vere, prava omika in politička svoboda so pa dandanes prvi in glavni pogoj uspešnemu razvitju na gospodarskem polju.

Zato pa stori vsakdo svojo dolžnost v dušni in telesni blagor Hrvatov in Slovencev isterskih! To je naš opomin v zadnjem tem trenutku.

Iz zapadne Istre.

(Izvirni dopis).

Volitve volilnih mož ali fiduciarov se že vrše in 30. t. m. bode državnosborna volitev. Priliko sem imel slišati izjave o teh volitvah. Nekateri pravijo, da treba storiti svojo dolžnost, drugi zopet pravijo: „Kaj mi če volitev, naj volijo kogar hočejo!“ Ni-li to žalostno?

Pravica volitve je najlepša in najimnitneša pravica za vsacega državljana. Ta pravica dela nas še-le prave državljan. Zato se razumni možje na vsi mož potozajo, da bi si pridobili to pravico.

Pa ne samo lepa, temveč tudi imenitna je ta pravica. Pri volitvah gre za najsvetejšo reči in najvažnejše koristi: gre za čast, srečo, premoženje ne samo tega ali onega človeka, temveč cele občine, cele dežele, cele države.

Pravica voliti pa ni le pravica, je tudi velika, sveta dolžnost. Naša sv. vera sama nam zapoveduje, svojemu bližnjemu koristiti kolikor le možno: kdor ne stori dobrega, ko bi vendar lahko storil, pregreši se proti naukom naše vere.

„Ubog otrok!“ reče ganjen zdravnik. „Otrok? dal ta beseda je preresnična. — Jaz sem otrok, ker sem zabil, da se me je vrglo na svet, da trpim, da se ne morem na nikogar opreti, ker sem rojen k svoji in nesreči one, katera bi se imela z menoj združiti, katera mi je vse, vse!“ Jokaje izgovorivši Just te besede, pokrije si obraz.

„Pomirite se, prijatelj,“ reče milo zdravnik. „Ne vpognite se po tej strašni bolečini, ne pomnožite si še grenkega čuta kesanja z obupnostjo. Močni ste i to, kar Vas ima zadeti, naj Vas ne najde nepripravljenega!“

„Vi govorite tako, da bi srce moje popolnoma razkosilo!“ zakliče Just in vzdigne svojo lepo, po tolikih bolestitih obupano glavo.

„O starček! neusmiljeni starček! pograbí nož, suni ga v prsa, i ko strgaš moje v obupnosti bijoče srce, takrat se razkroji!“

„Mene toži!“ zakliče žalostno zdravnik, roki svoji ječaše proti nebu sklenivši.

„Odpuščanja! odpuščanja! Razum me zapušča, če mislim na razdvojitve te zveze.“

„In vendar mora se tako zgoditi!“

(Konec prih.)

More pa li človek storiti večo dobrote občini, deželi in državi, kakor je ta, da pripomore izvoliti pravične, poštene in zvedene odbornike, odnosno poslance? Dalje pravi sv. evangelje: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!“ Volimo toraj prave poslance in tako damo cesarju modre svetovalce, da mu pomagajo teško butaro nositi in dobre postave narejati za občine, dežele in države.

Tako lepa in imenitna je pravica, tako težka in sveta je dolžnost volitve! In kako nas skušnjava uči? Uči nas, da Slovenci to važno pravico vse premalo poznamo in poštujemo. Dosti je še volilcev, ki ob času volitev pravijo: „E kaj bom hodil? Kaj se bom tamkaj pričkal in prepiral? Naj drugi napravijo, kakor hočejo!“ Res, da napravijo drugi in brez tebe, ali navadno v njih in tvojo škodo, sramoto in nesrečo. Zastonj je, da se po volitvi praskaš za ušesi; zastonj tožiš in vzdihuješ, zastonj mrmraš zoper nove postave, nove davke in nove butare! Pa bi bil šel k volitvi in morda bi se bilo drugače zasukalo, kajti vedi, da včasih odloči en sam glas! Kakih 60—65 let je temu, ko se je na Francoskem sledeče prigodilo: Nek prost pa pošten kmet se je, skoravno ga je to dokaj težko stalo, vendar podal k volitvi. Njegov glas pa je odločil, da je bil za volilnega moža izvoljen mož bistre glave in pravega srca. Ta glas je pa spet odločil, da je bil izvoljen hvalevreden poslanec. Poslanec ta pa je v zbornici odločil, da je obveljala večina glasov za neko prav koristno in potrebno postavo. Tako je ta edini mož bil na veliko srečo celi državi.

Celo to se včasih primeri, da žene in gospodinjje opominjajo nemarne možje, da naj nikar ne zanemarjajo svoje pravice in dolžnosti, ampak da jo vrše vestno, kakor se pravim možem spodobi. O'Connell je bil po vsem svetu slavnoznan kot goreč katoličan; ta je neumorno in neprestrašeno delal in agitoval, da bi katoličan na Angleškem zadobili svojo pravico. Povodom nekih volitev pretil je nek fužinar svojim delavcem, da vsak, kdor voli O'Connella, pride ob službo in kruh. Nek ubogi delavec, oče večim malim otrokom, je omahoval in ni hotel na volišče. Njegova žena, uneta katoličanka, to videča, prime svojega ljubega moža za roko, ter pogledavši mu milo v oči pravi: „Ljubi moj, spominjaj se Boga in domovine, pa pojdi voliti!“ Šel je in izvoljen je bil O'Connell.

Tudi Vi Hrvati in Slovenci, mili prijatelji naši, zavedite se svoje svete pravice in svete dolžnosti, ne plašite se in pojte voliti! Stojte tudi Vi trdni kakor sive skale in glasujte zvesto in enoglasno za moža, katerega Vam priporoči poštena naša stranka! Verjemite, da je mož, katerega Vam priporoči centralni volilni odbor mož katoliške vere, bistre glave in plemenitega srca: dober katoličan, bistra glava in goreč domoljub!

Angleški admiral Nelson premagal je dne 22. oktobra 1805. leta pri Trafalgarju francosko-špansko brodovje. Predno je nasprotnika prijel ter se je bitva pričela, nagovoril je svojo pomorščake nastopno: „Domovina pričakuje od Vas, da vsak nje sin stori svojo dolžnost!“ Spominjajte se teh lepih besedi tudi Vi Hrvati in Slovenci, ko Vas domovina kliče na volišče. Domovina pričakuje tudi od Vas, da vsak hrvatski in slovenski volilec stori svojo dolžnost, Vaša beseda in Vaš klic bodi: „Vse za vero, cesarja in domovino!“ Bog daj srečo!

Na delo torej! Prva naša skrb bodi sedaj, da se srečno izvrše volitve volilnih mož ali fiduciarov: od srečnega izida teh je vse odvisno. Zavednejšim rodoljubom je pa dolžnost, da poučujejo nezavedneže in da so volilecem ob vsaki priliki na roko. Nadejamo se, da svoje dolžnosti nikdo ne zanemari!

S. D.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V državnem zboru našem imeli so zopet svoj — škandal. Na dnevnem redu bila je volitev jednega člana v odesek za vinorejo. Kandidat skupnih parlamentarnih skupin je bil nek nemški liberalcec. Ali kako so se začudili, ko je bil poslednji izvoljen se samimi štirimi glasovi večine. Ta vseh je baje antisemit Schneider dosegel s tem, da je svojevoljno korigiral volilne listke, ne da bi dotični poslanci o tem znali in celo listke štirih poslancev, koji niso bili v zbornici navzoči. Vseled tega nastalo je silno razburjenje osobito mej nemško-liberalnimi poslanci. Predsednik zbornici je ostro grajal tako nedovoljeno postopanje in so se slično izjavili načelnika klubov grof Hohenwarth in Plener in Javorski v imenu načelnika poljskega kluba. Poslanec Gessmann, Schlesinger in Lueger so zagovarjali Schneiderja. Slednjič so skoro jednoglasno vsprejeli predlog poslanca Plenerja, da zbornica izjavi svoje soglasje z izjavo predsednika, v koji se izreka graja na postopanju poslanca Schneiderja.

V seji dne 15. oktobra utemeljeval je poslanec Plener nujni predlog, da se skrajša proračunska obravnava. Mladočeški poslanci Kaiser, Engl, Herold in Vašaty protivili so se temu predlogu.

V seji dne 16. oktobra interpelovali so poslanci Sokol in tovariši ministrapredsednika radi postopanja praške policije povodom vsprejemanja tujih gostov, zlasti onih iz Ruske. Poslanec Vašaty se je pritožil, ker njegovega češkega govora niso vsprejeli v stenografski zapisnik, na kar je predsednik izjavil, da le nemške govore je mož vsprejeti v stenografski zapisnik. Potem so vsprejeli z dvotretjinsko večino predloge proračunskega odeska, tihoče se skrajšanje proračunske obravnave.

Klub konservativcev si je izbral tiskovni odesek, ki bo imel namen: pošiljati svojim listom poročila ter pobijati kriva poročila o tem klubu. Iz slovensko-hrvatske zveze so izvoljeni gg. Klun, Perič in Lupul. „Nova Soča“ je pripomnila prav dobro: Klub poročila lahko prav dobro — ako hoče.

Poljski časopisi javljajo, da je nastala neka napetost mej vlado in poljskimi poslanci, ker je grof Taaffe izjavil, da za sedaj ne more dati nikake obljube gledé po Poljkih zahtevane decentralizacije uprave državnih železnic. Glavni nasprotnik decentralizaciji da je finančni minister dr. Steinbach. „Dziennik Polski“ pa poroča, da tej nameri najbolj nasprotuje minister za trgovino Bacquehem sklicevajoč se na okolnost, da ne bi vojna uprava nikakor privolila v decentralizacijo. Vzlie temu da se je zadeva ta za Poljake na ugodno zasukala, vseled česar poda poslednji imenovani minister najbrže svojo ostavko. Poljski poslanci so posebno zato razjarjeni proti ministru za trgovine, ker so ga v marsičem drage volje podpirali.

Vnanje države.

Ruska carska obitelj bavi se sedaj na Danskem. V obče se je mislilo, da se car povrne preko Berolina v domovino svojo, da poseti nemškega cesarja. Poročevalec dunajskega „Fremdenblatta“ pa je izvedel, da se carska obitelj po morju vrne v domovino, da torej o pohodu v Berolinu ne more biti govora. Carsko obitelj spremljala bodeta morda kralj in kraljica Danaka, da prisustvujeta sreberni poroki, koje bodeta car in carica praznovala v Livadiji.

Državnemu svetu ruskemu, ki se sestane v kratkem, obravnavati bode najprvo o postavi, koja uravnjuje odnošaje ruskih židov.

Za udeležbo pri mirovnem kongresu, koji se sastane v Rimu, oglasilo se je vsega skupaj 300 poslancev, mej temi 32 avstrijskih.

Razkralja Milana ime čita se zopet po časopisih. Mož ta najel je pri neki ruski banki posojilo dveh milijonov ter v ta namen zastavil razna posestva, mej temi tudi kraljeva grada v Nišu in Kragujevcu. Ko je serbeka javnost doznala o tem novem pojavu Milanove nenasiljivosti, nastal je silen vihar po vsej Srbiji. Sploh ni imel Milan pravice zastaviti omejnena posestva ker niso njegova privatna, ampak last krone. O teh poslednjih pa sme odločevati samo skupština. To je že od sile: spomladi mu je regentstvo izplačalo dva milijona, da zapusti Srbijo in sedaj je že zopet najel toli velikanako posojilo. Radovedni smo, kaj poreče skupščina o tej zapravljivosti.

V Erfurtu zboruje sedaj nemška socijalna demokracija.

Boj nemških časnikov proti najnovjšemu ruskemu posojilu ostal je brezuspešen, kajti podpisali so sedem in polkrat svoto, koja se je imela najeti in sicer: na Francoskem 7,180.000, na Ruskem 218.000, v Londonu 12.000, v Amsterdamu 57.000 in v Kodanju 6000 obligacij.

DOPISI.

Z Razdrtega pod Nanosom 15. oktobra. [Izv. dop.] Lep, spomina vreden dan praznovala je naša vasica dne 14. t. m. Dogodek je toli znamenitejši, ker se je vrtil tako nenadoma, da skoro nikdo ni ničesar prej vedel o njem.

Blagodušna in domoljubna gg. Anton in Alojzij Krajnc iz Trata pripeljala sta s seboj in tukajšnji cerkvi podarila krasno cerkveno zastavo. Po dolgi vrsti let prišla sta s svojo materjo v mili rojstni kraj, v prijazen podnoročko „mesto“ in poklonila domači cerkvi dragocen spomin. Na gg. darilcev lastno željo se je zastava tudi takoj blagoslovila.

Marsikomu se je moralo zdeti čudno, ko je slišal vabiti v cerkev ob 2 popoldne. Takoj je dobila vas praznično lice. Ljudje so se jeli zbirati v cerkvi, kjer je imel č. gosp. župnik A. Puc z asistenco č. g. kapelana J. Sovkupa pete litanije. Potem je blagoslovil zastavo in po blagoslovu govoril je krasen govor o pomenu cerkvenih zastav, o skrbi za lepoto hiše božje, o lepem in posnemanja vrednem vzgledu gg. darilcev, ki v tujem mestu nista pozabila domače cerkve, ne domačega kraja in ne domačega slovenskega jezika.

Svoj govor je dovršil z zahvalno pesnijo. Za sklep so pevcí zapeli še pesem „o presv. Trojici“, ker je ta podoba na zastavi in na velikem oltarju.

Zastava je zares dragocena. Sama težka rdeča svila obrobljena z zlatimi cembali in resami. Vredna je nad 300 gl.

Zares velikodušen dar naših rojakov, katerim je sreča mila i v tujem kraju. Zato pa ne zabijo rodni tal.

Po dovršeni cerkveni slovesnosti zbrali smo se v gostilni g. T. Kavčiča, kamor sta gg. darovateljja povabila tudi pevce, in pri kupici rujnega Vipavca smo se velikodušnim gospodom opetovano zahvalili za dragoceno darilo. Naši slavci so nam kratili čas z lepimi pevskimi komadi, in le prerano nam je potekel čas skupne zabave, le prerano so nas zapustili dragi rojaki. Še jedenkrat so zagrmeli topiči, še jedenkrat smo si prijateljsko segli v roke, pevcí so zapeli ljubko skladbo „Nočni mir“ in kočija je oddrdrala z našimi dobrotniki proti Tratu.

Kar nas je ostalo, veselili smo se pozno v noč želeč častiti rodbini Krajevčev: Bog plati!

Upamo, da ata gospoda zapustila rodno vas z najboljšimi spomini. Kolikor je bilo mogoče v naglici, toliko smo storili, da se je redka slovesnost povzdignila. Upamo pa tudi, da nas veledušna gg. rojaka i v bodoče ne zabita. To je pač naj-

lepši dokaz, da kedo res ljubi svojo domovino, če je tudi v dnevih sreče in dnevih slave v tujini ne zabi, marveč podpira.

Če Lah in Nemeč čielata in ljubita svojo domovino, bodi že taka ali taka, kako da je ne bi Slovenec. Mari ni tudi nas Bog ustvaril, ni tudi nam podelil cesar ustavnih pravic?

Razdrteci smemo biti res ponosni, da imamo taka dva rojaka. Bog ju živi še mnogo mnogo let. Bog jima povrni stotero, kar sta nam podarila gg. Anton in Alojzij Krajnc. V obilnosti vsega gotovo ne posabita svojih slovenskih rojakov pod „sivim“ Nanosom. Živela!

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ ima jutri ob 10. uri predpoludne jako važno sejo. Gg. odborniki so naprošeni, da se je gotovo udeleži.

Interpelacija posl. Bartoli-a in tovarišev. Interpelacije samo ožigosali smo primerno že v zadnjem listu. Danes nam je še spregovoriti o nje motivaciji. Gospóda trde, da je bil umirovljeni polkovnik Deškovič — v vojaški uniformi z redovi in vojno medaljo na prsih — mej vsem volilnim aktom v volilni dvorani. To ni res, kajti Deškoviča sploh ni bilo v volilni dvorani mej vso štiridnevno volilno bitvo; ampak prišel je še le zadnji trenotek, malo pred zaključkom, da protestuje proti kričedemu postopanju volilne komisije, proti kateremu postopanju je protestoval tudi vladni zastopnik. — Druga neresnica je ta, da bi bili naši volilci žugali, da bode po Pomjanu kri tekla; razburjeni so bili res in so imeli v to dovolj vzroka. — Tretja neresnica je ta, da bi bili naši ljudje z rokami pretili „članu volilne komisije“ dru. Piju Gambiniju, kajti Gambini niti ni bil več član volilni komisiji, ko je nastala rabuka — to je bilo četrta in poslednji dan volilnega akta — ker je že prvi dan volitve izstopil iz volilne komisije. Hotel je pa zadnji dan zopet vstopiti v komisijo, a je vladni komisar odločno protestoval proti temu, ker bi bilo nepostavno. — Četrta neresnica je ta, da so se mladi hrvatski strankarji podili po ulicah pomjanskih, hoteči ubiti rečenega gospóda. „Mladi Hrvatje“ že zato niso mogli pretiti gosp. Gambiniju, ker v občini pomjanski niti Hrvatov ni, ampak sami Slovenci. — Peta neresnica bi bila ta, da se je vladni komisar Rebek strankarski vel na korist „hrvatske stranke“, ampak protestoval je proti očividnim nezakonitostim, izvršenim po volilni komisiji, kar je bila njega sveta dolžnost. — O dogodku v Kopru dne 1. oktobra, kojega tudi omenjajo gospóde interpelantje, molčimo, dokler se ne izvrši sodna preiskava: potem pa čemo govoriti. Sploh pa vprašamo, v kaki zvezi je dogodek v Kopru, pri kojem so bili deležni vojaški novinci, z občinsko volitvijo v Pomjanu? — Na denunciacijo proti učiteljem in duhovnikom odgovorili smo v zadnji številki.

Častno občanstvo. Že šestokrat se je grajalo — in to po vsej pravici, — da so naše slovenske občine od sile nepredvidne glede imenovanja častnih občanov. Komaj nastopi, recimo kak okrajni glavar, svojo novo službo ter pokaže temu ali ónemu županu ali kakemu drugemu odličnjaku nekoliko prijaznejše lice, hajd, že nimajo nujnejšega posla, nego da ga brž imenujejo častnim občanom. Prepegostokrat se britko maščuje tako nepredvidno postopanje. Častno občanstvo moralo bi se podeljevati le takim možem, ki imajo resnične, izredne zasluge za dotični kraj — nikdar pa temu ali ónemu gospódu na ljubo, — ako hočemo da temu óninu ohranimo oni izredni pomen, kojega v resnici ima, ali bi ga moral imeti. Zato smo se

čudom čudili ónim notranjskim občinam, ki so svoječasnó kar hitale, da postavijo bivšega okrajnega glavarja postonjskega, viteza Schwarz, na častno mesto mej svojimi občani. In res niso zlepa poznejši dogodki tako kruto bili po zobeh onim, ki so taka imenovanja z nekakim fanatizmom pospeševali. Po mnogih čudnih dogodkih — s katerimi se je bavil celó državni zbor na Dunaji — zapustiti je moral g. vitez Schwarz svoje mesto v Postojini ter se preseliti v Novomesto. Ali tudi na svojem novem mestu ostal je gospóda vitez Schwarz sam sebi zvest, nadaljevaje tudi tu z jekleno doslednostjo „blagonosno“ svoje delovanje. Mož je kmalu pritiral odnošaje novomeške tako daleč, da celó miroljubni večletni tamošnji župan ni mogel več vstrajati na svojem mestu ter se je odpovedal županstvu. Pred par dnevi se pa priselili ljubljanski listi uprav senzačno vest, da so poslanci Šuklje, Kjuha in Povše — prosimo, da si zapomnite ta imena! — grofu Taaffeju razložili novomeške razmere zahtevajoč, da se odstrani „provzročitelj ondotnega nemira“ — Ta korak naših poslancev gotovo ni posebno ugodno spridevalo gospódu vitez Schwarz. Ali vprašati moramo uprav imenovane poslance: katera je bila tista stranka, na kojoj se je g. Schwarz za časa svojega bivanja v Postojini osobito opiral; katera stranka je prouzročevala imenovanja g. Schwarz častnim občanom po raznih občinah?

Dogodki v Novemestu bodijo občinam in — političnim strankam v evrilo, da ni smeti častnega občanstva komur-sibodi kar na vrat obešati.

Svoji k svojim! Pod tem naslovom se nam piše: Čestokrat povprašujejo naši ljudje, kje so dobe pošne tiskovine se slovenskim tekstom ter jadikujejo, da jih ni móči nikjer dobiti. Pisec teh vrstic je že čestokrat nagovarjal razne lastnike tobakarn, da bi si preskrbeli dotične tiskovine, ali vselej brezuspešno. Dobil je navadno odgovor, da je stvar težavna, da se na pošni ne dobe ter da je nikdo ne sahteva. Prva dva odgovora ne veljata kajti pri c. k. pošni se dobe nastopne tiskovine se slovenskim tekstom, ako je le tobakarnarji zahtevajo: dopisnice, zalepke in nakaznice. Ščasoma bi se dobile tudi druge take tiskovine, da bi le hoteli po njih poupraševati. Poslednji odgovor, da namreč naše občinstvo ne povprašuje po tacih tiskovinah, je pa, žal, resničen. Pozivljamo torej tržaški Slovence, da se zavedo svojih pravic tudi v tem pogledu ter zahtevajo, kar smejo zahtevati. Da je tiskovine se slovenskim tekstom možno dobiti, priča vam vrli naš Anton Počkaj, ki ima svoji tabakarni v ulicah via Cecilia in via Ghega, blizu kavarne „Fabris“. K njemu hodite kupovat, pa vam bode ustrezno!

Manevri organov naše mestne oblasti pri okoličanskih ljudskih šolah so že rad vse izvrtni. — Omenjali smo že, da niso hoteli vpisati v Barkovljah nekega otroka v tamošnjo ljudsko šolo, češ, da je ta prepolna, — in svetovali vpis v italijanski razred, kar je pa dotični oče odločno odbil.

Iz gotovega vira pa nam je znano še o drugih enákih dogodkih. Reklo se je n. pr. drugim starišem, da so njih otroci za slovenske razrede premajhni — a „vpis se jih lahko v italijanske razrede“! — Slovenski razredi so istinito prenapolnjeni na imenovani šoli — v klopih italijanskih razredov pa sedé po 1—2 otroka. Vprašamo toraj nadvladujoči tržaški magistrat: čemu se snujejo po okolici italijanski razredi — in za to trošijo tisočaki — ko niso tamošnje šole dovolj prostorne in preskrbljene niti za vprejemanje domačih otročičev — želečih ustopiti v slovenske razrede? — Tudi v Rojanu se je vpisalo v prvi italijanski razred le 18 otrok! A gospóda ne gleda na vse to; njej je glavno geslo: „poitalijančevanje okolice“. Zanimivo pa je, da se nahaja v Rojanu le III. sloven-

ski razred — med tem ko je tam IV. italijanski. Storjeno je to edino iz namena, da so slovenski stariši, želeči več izobrazbe svojih otrok, prisiljeni vpisati svoje otroke v IV. italijanski razred, ker dotičnega slovenskega nimajo!

Pisec teh vrstic bi svetoval domačim veljakom, naj vsled tega in z jasnimi dokazi v rokah pri tukajšnjem namestništvu odločno protestujejo. — Nasprotniki naši pa bodo že morali telegrafirati — doli v Masavo — po četo otrok, kateri naj bi polnili italijanske razrede v Barkovljah — in v Rojanu.

Iz Gorice se nam piše: Kakor nam naznanja „Corriere di Gorizia“ št. 123, snuje se v bližnjem Ločniku podružnica „Lege“ in so se pravila odposlala že v potrjenje. Nam je dobro znano, kak namen je temu italijanskemu šol. društvu: ustanavljati otroška zabavišča in šole z laškimi učnim jezikom med Slovenci. Na razne načine: s prigovarjanjem, s denarjem in s pretenjem zvaljajo naše otroke v svoje zavode, kjer jim izrujejo iz srca ljubezen do slovenskega jezika in ljubezen do Boga, tako da otroci, ki pridejo iz teh zavodov, so podobni nekdanjim janičarjem. Italijani in Furlani so pri nas prav dobro preskrbljeni s šolami, še celo v Podgori ima kakih šest drušin, priselivših se k nam iz Italije, za 24 otrok svojo lastno šolo. Njim toraj pri nas nikakor ni treba šolskega društva za lastne otroke, a kakor rečeno, namen njihovega društva je: ustanavljati laške šole v slovenskih krajih.

Ali moremo mi Slovenci mirno gledati, kako nam nasprotniki vedno dalje v našo zemljo silijo, vas za vasjo od naše domačije trgajo! Nekdaj in to pred nedavnim časom, se je govorilo slovenski v Korminu, v Dolenjah, Rutarjih, Ločniku itd., a sedaj imajo že v Podgori laško šolo!

Nekdaj propovedalo se je v Ločniku le v slovenskem jeziku, a dandanes se komaj enkrat v letu sliši božja beseda v slovenskem jeziku v ločniški cerkvi, dasi prebiva v ločniški župniji okoli 600 slov. duš. Nekdaj se nam bile vsaj cerkvene oblastnije pravične, a dandanes ni je tu več pravice in slovenščina se povsod, kjer je le mogoče, istiva tudi iz hiš božjih. Ali je tako učil Kristus? Jeli to božja volja? Kam pripelje naš narod tako postopanje cerkvenih oblastev? Pastirji, velika odgovornost vas čaka! Posnemajte posvetno oblastnijo, vis. c. k. dek. šol. svet, kateri je spoznal potrebo, da se odpre v Ločniku za slovensko mladino slovenska šola! Ali cerkvena oblastnija ne spozna potrebe, za slovenske svoje ovčice odpreti cerkve, kjer bi se jim razlagala božja beseda v domačem jeziku? Še celo v Italiji, kjer je pomanjkanje slovenskih duhovnikov, skuša se po mogočnosti ustredi tem potrebam. V Praprotnem (blizu Dolenj) v Italiji pase ovčice italijansk župnik. Ta blagi gospóda spoznal je potrebo, da se more narod učiti le v njemu razumljivem jeziku. Potrudil se je, da se nauči slovenščini in dandanes oznanjuje svojim župljanom božjo besede vsaj vsako drugo nedeljo v slovenskem jeziku. Čast in slava tacemu duhovniku! Gospóde, to je v Italiji! In pri nas n. pr. v bližnjem Ločniku, pod Goriškimi knezonadškofom, kako se nam godi? Kako lahko bi se ustreglo tamkajšnjemu slov. ljudstvu, ker vsi trije tamkajšnji duhovniki so Slovenci! Kompetentna oblastnija naj bi stvar dobro prevdarila in popravila, kar se je zakrivilo zadnja leta. Ako nima družega dokaza za potrebo slovenski propovedi v Ločniku, zadostuje naj jej to, da je tam slovenska šola, toraj mora biti tudi precej slovenskega življa. Sedaj pa imam še eno željo in prošnjo izraziti do vas, okoličani goriškega mesta. Ako se snuje v Ločniku italijansko šolsko društvo, katerega Lahom prav nič ni treba, koliko več bi morali vi se potruditi, da ustanovite v vaših vaseh podružnice sv. Cirila in Metoda! Vašim otročičem hočejo Lah odzeti vero in narodnost, ali vi to privolite? Morda poreče eden ali drugi:

saj pri nas je slov. šola in Lah se ne upajo k nam. Počasi prijatelj! Kdo bi si bil pred dvajsetimi, desetimi leti domisljeval, da se v Podgori odpre l. 1891. talijanska šola? Glej, ravno tako se godi v kratkem tudi pri tebi, v tvoji domači vasi, v Pevmi, Solkanu, Šenpetru, Štandrežu itd. Delaj, dok je čas, zidaj jez, da te nesreča ne prehití! Kako lahko bi si osnovali svoje podružnice v Solkanu, Podgori, v Št. Petru itd. Kakor vsem dobro znano, imamo dosti narodnega davka glede naših šol v mestu in baš zato je potrebno, da vsak po svoji moči daruje, če dosti ne more, pa malo. Sliši se, da snujejo Lah otroško zabavišče v Ločniku, koliko več bi bilo potrebno za slovenske otroke! Laških otrok se izvestno nobeden ne posloveni, a slovenski otroci se poprimajo furlanščine v par mesecih, posebno še, če se v družini zanemarja materinščina. Ločnik bi bila lahko dandanes popolnoma slovenska vas, ako bi si bili Slovenci ohranili svoj jezik, a žal, da je drugače! Toraj vrli okoličani goriškega mesta, vzbudite se na delo!

Posnemajte Ločničane, ki pač ne žive v boljših razmerah, nego vi; žrtvujte za narod vsak po svoji moči! „Zrno do srna pogača“.

„Slovensko pevsko društvo“ v Trstu ima jutri dne 18. t. m. svoj občni zbor, h kateremu so uljudno vabljeni vsi udje tega društva. Zborovanje se boče vrtilo v prostorih „Delalskega podpornega društva“ ob 8. uri popoldne, po sledečem redu:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo donarščarja;
4. Poročilo pregledovalcev računov;
5. Poročilo arhivarja;
6. Posamezni naveti;
7. Volitev novega odbora.

Iz Žirov se nam piše: Ni mi sicer znano, koliko časa že romaš draga „Edinost“ v našo Žirovsko dolino; mislim, da se ne motim, ako rečem, da si že v svojih detinskih letih našla pot do nas. Toda poročila nisi prinesla še nikakega iz naše prijazne doline; nadejam se torej, da sprejmeš te kratke vrstice v svoje predale. Mej najnovejšimi društvi na Kranjskem je gotovo naše gasilno društvo, ki je ravno dobilo potrjena pravila od c. kr. deželne vlade. Že davno smo pogrešali tako društvo, ki je gotovo v veliko obrambo imetja in življenja človeškega. Povsem je hvale vredno, da se je v poslednjih letih v tem oziru mnogo storilo. Kakor je razvidno, so člani takih društev večinoma nepremožni možje, iz delavskih ali rokodelskih krogov. Želiti bi bilo, da bi k takim, v obče koristnim društvom mnogobrojno pristopali tudi premožniši kmetovalci, meščani in trgovci, če ne s delavno pa s gnotno pomočjo, ker se ta društva ustanovljena njim v varstvo. To zahteva ljubezen do bližnjega, to veli krščanska ljubezen, da na pomoč prihitimo svojemu bližnjemu. V prvi vrsti gre tedaj čast in hvala neimovitim gasilcem, ki so vselej na prvem mestu, ko v tihi noči zazveni glas gasilnega roga. Tesno je gotovo pri srcu vsakemu, ko začuje tožne vaklike, da „gor!“ in le brezúten človek mogel bi ob takem dogodku ostati na domu. Tako se je godilo pri nas dne 19. preteč. m. ob 4. uri pop., ko je začelo goretí v Stari vasi. Ogenj je nastal pri A. Domšarju na neznan način; pogoreli so trije gospodarji in je ogenj pokončal Ant. Demšarju 11 proščev, Ant. Selaku 7 goved in J. Oblaku 4 tednostaro telico. Zavarovani so bili vsi trije; škoda je cenjena nad 6600 gl. Takrat smo se prepričali, kaj zamore storiti „požarna bramba“. Ker so poslopja blizu skup, je bilo že vse v ognju, ko je došlo še le novorojeno gasilno društvo, pa je vendar delovalo tako uspešno, da je hitro omejilo požar in vgasilo sosedna poslopja, ki so že gorela ter je potem še vso noč stražilo in gasilo pri pogorelih poslopih, ker nikakor ni bilo mogoče vgasiti tleče mrve in družih,

med zidanimi deli gorečih tvarin. — Hvala tedaj gasilnemu društvu, ki si je v začetku svojega obstanka pridobilo dobro ime. Zato smemo pričakovati, da bo še lepše napredovalo, ko se še bolj izuri in si dobi dovolj potrebnega orodja in gnotne podpore. Izvestno bo delovalo v korist vse občine. V to nam pomoz! Bog! —č.

Prvega občnega zboru „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ udeležilo se je okoli 50 oseb. Načelnik gosp. Josip Ferluga otvoril zborovanje s trikratnim žvioklicem na presv. cesarja in govori o potrebi društev v obče in konsumnih društev posebej. Pojasnijo se na to nekatere točke pravil, po katerih postane zadružnik lahko vsak pošten mož ali ženska, ako vplača 2 gl. pristopnine in vsaj eden zadružni delež 30 gl. Zadnji se lahko vplačuje v obrokih po 2 gl. na mesec ali po 30 kr. na teden. Namen zdruge je ustanovljati prodajalnice raznega konsumnega blaga in gostilnice ter dajati svojim udom posojila do dvakratne svote vplačanih deležev. Društvo začne delovanje pred vsem z gostilno, kojo prevzame na svoje ime in odpre že prihodnjo nedeljo. Dosedaj šteje društvo kacic 70 članov, katero število je pa še premajhno, da bi moglo uspešno delovati ter doseči svoj namen. Vabijo se torej rodoljubi iz mesta in okolice, da obilno pristopijo k tej zdruzi. Poročilo tajnika gosp. Bremica in poročilo blagajnika se je jednoglasno odobrilo. Določilo se je slednjič, da bo odstotek obresti od posojil, danih zadružnikom, znašal k večjemu 7%, kar sme predstojništvu v posebnih slučajih tudi znižati. Koncem se je prešlo k volitvam ter so bili izvoljeni: načelnikom gosp. J. Piščanec; v predstojništvo: gg. J. Ferluga, A. Bremic, Ant. Škabar, Ant. Škabar, Drag. Martelanc, Fr. Dolenc, A. Žnidaršič, Ant. Piščanec; v nadzorništvo: gg. Fr. Mikelič, J. Pertot, J. Cjak, J. Požar, I. Palčič, J. Katalan; v razsodišče: gg. M. Mandić, J. Turk, I. Gregorič, Fr. Žitko, J. Mankoč, I. Caharija. — Mi priporočamo oobito slovenskim delavcem in obrtnikom, da obilno pristopajo k društvu. Novi udje in vplačila se sprejemajo vsako nedeljo in praznik v zadružni gostilni v Rojanu pred cerkvijo od 9—10 ure zjutraj in od 4—5 ure popoldne.

Plesne vaje v „Tržaškem podpornem in bralnem društvu“ začnejo se jutri, v nedeljo dne 18. t. m. od 4. do 8. ure zvečer in se bodo nadaljevale vsako sledečo nedeljo in praznik. Pristop k istim imajo le društveni člani in po istim povabljeni nečlani, katerim pa je prosto tudi vpisati se kot člani podpornega ali bralnega oddelka.

Bralna soba vredilo je „Tržaško podporno in bralno društvo.“ V istej so na razpolago raznovrstni časopisi in veliko število knjig, katere se tudi na dom izposojujejo. Bralna soba je odprta vsaki dan od 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer. Razun društvenikov imajo pristop v isto tudi nečlani proti mali mesečni odškodnini in kdor bi se hotel vpisati kot bralni član, naj se prijavi v društvenih prostorih (via Valdirivo šte. 19. L. nadstr.) Bralni člani imajo pristop tudi k plesnim vajam.

Iz **Liberce** na Češkem došle so zopet jako zanimive vesti, katere nekako popolnnejeje železniški atentat povodom cesarjevega potovanja. Mej traverzami nekega mostu pri Röchlitzu našli so zaboj napolnjen z dinamičnimi patronami in jedno bombo. V obče se misli, da so dotičniki še le sedaj te stvari na tem mestu poskrili iz strahu pred vršečimi se hišnimi preiskavami.

Naročnikom „Brivca“ naznanjamo, da je list ta že pred dvema meseci prenehal izhajati. Izjaviti pa moramo zajedno, da naš list ni bil v nikakvi zvezi z rečnim listom, in da torej nikakor ne moremo ustreci onim gospodom, koji se obračajo do nas, želeči pojasnil.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Tržno poročilo.
Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov. denar).

Kava	Mocca	100 K.	127.—	128.—
	Rio biset jako fina		95.—	—
	Java		110.—	—
	Santos fina		88.—	90.—
	— srednja		82.—	83.—
	Guatemala		95.—	98.—
	Portorico		130.—	136.—
	San Jago de Cuba		—	—
	Ceylon plant. fina		124.—	128.—
	Java Malang zelena		100.—	104.—
	Campinas		—	—
	Rio oprana		106.—	110.—
	— fina		88.—	90.—
	— srednja		88.—	89.—
	Cassia ligna v zabojih		128.—	—
	Macisov cvet		380.—	390.—
	Inger Bengal		81.—	32.—
	Papar Singapore		48.—	49.—
	Penang		38.—	39.—
	Batavia		42.—	43.—
	Piment Jamaika		31.—	—
	Petroleji ruski v sodih	100 K.	6.25	—
	— srednja		7.50	—
	Uje bomažno amerik.		33.—	35.—
	Leece jedilno J. gar.		41.—	42.—
	dalmat. s. certifikat.		43.—	44.—
	namizne M. S. A. j. gar.		53.—	55.—
	Aix Vierge		60.—	62.—
	— fina		60.—	—
	Roščici pulješki		11.—	—
	dalmat. s. cert.		11.50	—
	Smokve pulješke v sedih		13.—	—
	— v venoeh		14.—	15.—
	Limonji Mesina	zaboj	8.—	9.—
	Mandlji Bari I. a.	100 K.	81.—	88.—
	dalm. I. a. s. cert.		88.—	89.—
	Pignolli		22.—	—
	Ris Italij. najfinejši		21.—	—
	— srednji		21.—	—
	Rangoon extra		16.50	—
	— I. a. carinom		14.—	14.25
	— II. a.		12.—	12.50
	Sultanine dobre vrste		28.—	30.—
	Suho grozdje (opasa)		19.—	—
	Čibebe		17.50	18.—
	Blanski Yarmouth	sod	16.—	17.—
	Polenszke srednje velikosti	100 K.	50.—	—
	— velike		48.—	—

Sladkor centrifug. v vrečah certifik.	32.—	32.50
Fazol Coks	11.50	—
Mandoloni	10.—	—
svetlorudeči	9.50	—
temnorudeči	—	—
bohinjski	10.50	—
kanarček	—	—
beli, veliki	8.50	8.75
zeleni, dolgi	—	—
okrogli	—	—
mešani, štajerski	—	—
Maslo	83.—	—

A. Bonne,
krojaška delavnica, Corso št. 4.

bogato preskrbljena z najfinejšim angležkim blagom, priporoča se slavnemu občinstvu za obila naročila. Postrežba točna in cene ugodne. 5—19

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi trvdke **Živic in družb. v Trstu** ulica Zonta 5 vse garantirano in ceneje. Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo. Priporoča se omenjena trvdka vsem rojakom za obilne naročbe.

ODLIKOVAN GRAFIČEN ZAVOD, ustanovljen leta 1875.
Henrik Freisinger
TRST, via Mercato vecchio št. 4. Lloydova palača.
PEČATI IZ KAČUKA IN IZ KOVIN.
Blazinice za pečate se stalnim črnolom Silografija. Mehanična delavnica. Plošče za stanovanja iz bronca, cinka in smalta. Pisalni stroj različnih sistemov. Priprave za kopiranje, in heliografirani papir za reproduciranje slik v polusvitu.

Fran Iv. Kwizda 1853 ustanovljen
c. in kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni oddajatelj.
Prvi in najstarejši zavod v Avstriji za veterinerne izdelke.
Odlikovani z 12 medaljami, 6 častnimi diplomami in priznanji.
KWIZDIN c. kr. priv. fluid proti kostobolu
voda za vmivanje konj.
Rabi se že 30 let z najboljšim vseh po hlevih raznih dvorov po večjih hlevih civilnih gospodov in vojaščin za okrepčanje pred hudimi napori, in zopetno okrepčanje po naporih; vsposoblja konja za posebna dela pri vezbanju konj (Training).
Steklenica stane 1 gl. 40 nov.
Kwizde rudeči bilster 1 lonček 2 gl.
Kwizde tinktura iz hrastovih ježic steklenica gl. 1.50.
Kwizde kopitno lepilo 1 svaik 80 kr.
Kwizde kopitni svetilni prah 1 paket 70 kr.
Kwizde kopitni vaselim 1 pušica gl. 1.25.
Kwizde kresolin balzam 1 škatlj. gl. 1.10.
Kwizde mazilo proti mahavnicam 1 lonček gl. 1.
Kwizde milo za sedlo 1 škatlj. gl. 1.
Kwizde pralno milo za domače živali gl. 1.60, 80 kr. 40 kr.
Kwizde desinf. prašek zab. gl. 1.40, 2.40.
Prave le z zgornje znanstveno marko v vseh lekarnah, na debelo v vseh drogerijah.
Vsak dan razpošilja glavna zaloga
Kreisapotheke Korneuburg pri DUNAJU.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!
Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnjo, za obračanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlatilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čiščenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Häckseovel strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voče, tiskalnice za voče, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voča, spreme za sušenje voča i povrtja, vinske sisaljke, spreme za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatore za mleko, dizaljke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, prače strojeve, strojeve za čiščenje lana itd.
Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plačanje, doba pokusa!
Skladišče gospodarskih i vinogradarskih strojeva
Ig. Heller, Beč
II. Praterstrasse br. 78.
Bogato ilustrirane, od 144 stranica, cionike u njemačom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posvud.
Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Kôtranove sladčice
katere izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 2—8
Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva
Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, prožvajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

JAKOB KLEMENC 4—10
trgovec
Via S. Antonio.
Odprava proste luke zlažšala je mnogo trgovinske zveze mej Trstom in notranjim delom. Naravni nasledek temu je, da dežele začnejo nakupovati v Trstu, kjer se nahaja velik izbor predmetov mod. manifikture, perila itd.
Odzivljajoč se tej potrebi, vsajam se nanzanjati slavnemu občinstvu, da je moja trgovina v Trstu, Via S. Antonio št. 1. popolnoma preskrbljena z vsakovrstnim volnenim suknom za gospe, črnim kašmirjem, volnicam iz čiste volne, preprostim podstavom, belim in barvanim mnogoterih vrst, perilom vsake baže volničastimi ogrinjačami, velikimi in malimi, lanenimi, vezanimi robci, nadglavnimi vezanimi robci, spodnjimi oblačili iz bombaža in iz volne, srajcami Jäger, tricoti za gospe in za gospode, svilnatimi robci in vezanimi z svilo ter z velikansko zalogo predmetov za izdelovanje ženskih oblačil.
Razven tega blago za nastave in vsakovrstne trakove, med katerimi tudi naše narodne trobojnice v vseh velikostih.
Naročila omenjenih predmetov izvršujem z vso natančnojo in vestnostjo. Na zahtevanje pošiljam prosto vseh stroškov popolnen uzorec z dotičnimi cenami.

Tinktura za želodec,
katero iz kineške rabarbare kerhlikovcovega lubja in svežih pomarančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stekl. velja gl. 1.86, z 55 stekl., 5 kg. tože, velja gl. 5.26. Poštnino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 26—15

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavaju se za najnižje cene **vienci za pogrebe,** odjela za andjelice, 15—25
mrtvački liesovi, voščane sveče, umjetno ovieče, predmeti mrtvački za djocu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.
Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v
New Jork & Philadelfijo
koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 44—42
„Red Star Linie“
na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri
Josip-u Strasser-u
Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.
Tiskarna Dolenc v Trstu.